

borgere, nyder, har deres Oprindelse i en Række Traktater, som afsluttedes i 1843 og Aarene derefter. Ved senere Traktater blev disse Rettigheder klarere defineret og udformet. Omend de herhen hørende Bestemmelser i Traktaterne frembyder Forskelligheder, er den Retsstilling, som de exterritoriale Udlændinge i Kina indtager, i store Træk ens for dem alle. Følgende skematiske Oversigt over danske Statsborgeres Retsstilling i Kina i Medfør af Traktaten af 1863 kan derfor samtidig tjene som Oversigt over Indholdet af Exterritorialiteten i Almindelighed:

- 1) Retssager, baade civile og kriminelle, hvori begge Parter, respektive saavel Klager som Anklagede, er Danske, hører under dansk Jurisdiktion.
- 2) I Tilfælde af Retssager mellem Danske og andre Udlændinge maa der sondres:
  - a. Hvis Sagsøgte eller Tiltalte er Dansk, hører Sagen under dansk Jurisdiktion.
  - b. Hvis Sagsøgte eller Tiltalte er Udlænding, under vedkommende udenlandske Jurisdiktion saafremt den paagældende er exterritorial Udlænding, men ellers under kinesisk Jurisdiktion.
- 3) Retssager mellem Danske og Kinesere maa deles i kriminelle og civile Sager:
  - a. Kriminelle Sager imod Danske hører under dansk Jurisdiktion, imod Kinesere under kinesisk Jurisdiktion.
  - b. Civile Sager imellem Danske og Kinesere skal, hvis de ikke kan ordnes i Mindelighed, afgøres af den danske Konsul og de kinesiske Myndigheder i *Forening* efter Billighed. I Praksis er imidlertid civile Sager, anlagte af Kinesere imod Danske, blevet afgjort af den danske Konsularret som andre civile Sager, medens civile Sager, i hvilke en Dansk er Sagsøger og en Kineser Sagsøgt, er blevet afgjort af kinesiske Domstole.

Jurisdiktionsmyndigheden udøves af den danske Konsularret i Shanghai, der

tillige som Skifteret behandler Dødsboer efter danske Statsborgere og iøvrigt har visse andre i Forbindelse med Exterritorialiteten staaende Beføjelser, jfr. iøvrigt nærmere de danske Love Nr. 35 af 15. Februar 1895 om danske Konsulers Doms- og Øvrighedsmyndighed paa Steder, hvor Danske ikke er undergivet Landets Jurisdiktion m. v., og Nr. 36 af s. D. om Aktieselskaber og andre Selskaber med begrænset Ansvar, som har deres Sæde paa Steder, hvor Danske ikke er undergivet Landets Jurisdiktion. Det skal i denne Forbindelse anføres, at der i 1925 fandtes 626 danske Statsborgere og 45 danske Selskaber i Kina.

Paa den ovenfor omtalte internationale Konference i Washington 1921—22 om Rustningernes Begrænsning drøftedes ogsaa Spørgsmaalet om Udlændingenes Exterritorialitetsret i Kina. Konferencen vedtog en Resolution om Nedsættelse af en international Kommission med den Opgave at undersøge dels Udøvelsen af den exterritoriale Jurisdiktion i Kina, dels det kinesiske Lov- og Domstolssystem, Fængselsvæsenet samt Administrationen af Retsvæsenet, og derefter afgive Beretning til de respektive Regeringer, bl. a. med Henblik paa en hel eller delvis Ophævelse af Exterritorialitetsrettighederne.

Denne Kommission traadte først sammen i Peking i Begyndelsen af 1926. Foruden Washington-Magterne var en Række andre Lande, hvis Traktater med Kina indeholdt Bestemmelser om Exterritorialitet, heriblandt Danmark, repræsenteret.

I Exterritorialitetskommissionens Beretning, der blev afgivet i September 1926, gøres der udførligt Rede for de ovennævnte Spørgsmaal, og Beretningen slutter med en Række Indstillinger, der kan deles i to Grupper. Den første tager Sigte paa en Reformering af det kinesiske Retsvæsen efter de vestlige Landes Mønster med Henblik paa Exterritorialitetens Ophævelse. Den anden indeholder Forslag om forskellige Modifikationer i den bestaaende Tilstand i Overgangstiden, indtil Magterne vil kunne give Afkald paa Exterritorialiteten. Bl. a. hen-